

SCENARIUSZ ZAJĘĆ KOŁA NAUKOWEGO

BIOLOGICZNO–CHEMICZNEGO

prowadzonego w ramach projektu *Uczeń OnLine*

1. Autor: DOROTA SZUL

2. Grupa docelowa: uczniowie drugiej klasy gimnazjum, uczestnicy projektu „Uczeń Online”

3. Liczba godzin: 4

4. Temat zajęć: Rośliny i zwierzęta lasu.

5. Cele zajęć:
  - rozwijanie umiejętności współpracy w grupie;
  - wyrabianie współodpowiedzialności i poczucia poszanowania środowiska;
  - wzbogacenie uczniów w wiedzę nt. roślin i zwierząt znajdujących się w lasach;
  - kształtowanie umiejętności dostrzegania zmian zachodzących w środowisku pod wpływem działalności człowieka;
  - kształtowanie wrażliwości oraz umiejętności dokonywania obserwacji poprzez bezpośredni kontakt z przyrodą.

6. Metody i techniki pracy:
  - zabawa dydaktyczna;
  - praca ze źródłami;

- praca w grupach;
- obserwacja;
- prezentacja;
- poszukująco-badawcza;
- pogadanka;
- elementy wykładu;
- burza mózgów.

7. Materiały dydaktyczne: notatniki, długopisy, przewodniki, atlasy, albumy roślin i zwierząt, torebki (potrzebne na próbki), miary (krawieckie), lupy, lornetki, aparaty fotograficzne.

8. Literatura:

- * WWW.interkl@sa.pl – tabela wiekowa drzew
- * Przewodnik „Drzewa i krzewy” – Bruno P. Kremer
- * Przewodnik „Las” – Bruno P. Kremer
- * Tajniki naszych lasów – G. Bobrowicz

9. Przebieg zajęć:

1. Czynności organizacyjne. Kontrola obecności. Sformułowanie celów zajęć. Przypomnienie zasad dotyczących zachowania się w lesie – NIE HAŁASUJEMY, NIE PŁOSZYMY ZWIERZYNY, NIE NISZCZYMY ROŚLIN.
2. Wędrówka do lasu.
Przed wyprawą prowadzący powinien zbadać teren leśny, zapoznać się z jego roślinnością.

- Zabawa dydaktyczna – „Skojarzenia nt. lasu”.
Uczestnicy kolejno wypowiadają słowa, które kojarzą im się z lasem, np. las, grzyby, drzewo, leśniczy itp. Na podstawie wypowiedzianych słów każdy z uczniów podaje własną definicję lasu.
- 3. Zadanie pt. „Odgłosy lasu”.
Każdy z uczestników wyprawy przez ok. 10 min. nasłuchuje odgłosów lasu, a następnie opowiada o tym, które z nich udało mu się zidentyfikować.
- 4. Przypomnienie podstawowych informacji: ekosystem, runo leśne, piętra roślinności w lesie, typy lasów.
- 5. Praca w grupach (podział np. przez odliczanie do pięciu). Każda grupa dokonuje analizy gatunków roślin i zwierząt występujących w poszczególnych piętrach lasu.

Grupa 1 – ściółka, runo leśne
Grupa 2 – podszyt
Grupa 3 – drzewa wysokie

Podczas pracy uczniowie: zbierają próbki roślin, identyfikują rośliny oraz napotkane potencjalne kryjówki zwierząt (jamy, gniazda itp.), zbierają liście, igły, owoce, gałązki, dokumentują swoje obserwacje.
Wskazane jest, by prowadzący wyznaczył każdej grupie teren, po którym może się poruszać.
- 6. Zaprezentowanie wyników pracy poszczególnych grup.
- 7. Zadanie pt. „Ile lat ma drzewo?”. W 3-osobowych grupach (podział przez odliczenie do trzech) młodzież mierzy obwód

wybranego drzewa (pomiar na wysokości 130cm). Następnie, na podstawie tabeli, określa wiek rośliny.

8. Krótka dyskusja nt. poprawności wykonania zadania. Wyjaśnienie niejasności.
9. Pożary lasów – dyskusja nt. przyczyn i skutków. Wypracowanie odpowiedzi na pytanie: Jak zachować się w przypadku zauważenia pożaru lasu?

Prowadzący prowadzi rozmowę tak, aby uczniowie zwrócili uwagę na okresy suszy, problem wypalania łąk i ściernisk w pobliżu lasu, rozpalanie ognisk w lesie, rodzaj drzewostanu.

10. Układanie haseł mających na celu zachęcenie do ochrony lasów.
11. Pogadanka nt. gospodarki leśnej, ochrony lasów, specyfiki pracy leśniczego oraz zwierząt, które można spotkać w okolicznym lesie.

Na tę część zajęć można zaprosić leśniczego.

12. Zabawa dydaktyczna – Nauczyciel wybiera ucznia, który za pomocą gestów prezentuje powiedzenie. Pozostali uczestnicy zajęć starają się je odgadnąć. Uczeń, który odgadnie hasło jako pierwszy w nagrodę typuje osobę do prezentacji kolejnego powiedzenia.

Powiedzenia:

- Nie było nas, był las; nie będzie nas, będzie las.
- Dwa grzyby w barszcz.
- Nie czas żałować róż, gdy płoną lasy.
- Czeka jak kania dżdżu.
- Las mści się.

- Las płonie szybko ale wolno rośnie.
- Ciągnie wilka do lasu.
- Gdy grzyby wielkie korzenie mają, wielką zimę zapowiadają.
- Im dalej w las, tym więcej drzew.
- Nie wywołuj wilka z lasu.
- Lepszy rydz niż nic.

13. Budowa mrowiska – mini wykład.

Zwrócenie uwagi na warstwę izolacyjną, system korytarzy, wejście do mrowiska, substancję wydzielaną przez mrówki.

14. Podsumowanie zajęć. Podziękowanie za aktywny udział.

Swobodne wypowiedzi nt. odbytych zajęć.

10. Spostrzeżenia po realizacji:

Pomysł zorganizowania zajęć edukacyjnych w terenie okazał się „strzałem w dziesiątkę”. Tematyka zajęć wzbudziła zainteresowanie uczniów. Młodzież bardzo entuzjastycznie podchodziła do proponowanych zadań. Chętnie wypowiadała się na poruszane tematy, dyskutowała. Wiele emocji dostarczyło zadanie pt. „Ile lat ma drzewo?”

Spotkanie odbyło się w miłej i przyjaznej atmosferze. Realizacja zajęć była doskonałą okazją do zbudowania i zintegrowania zespołu uczniowskiego.

Oświadczam, że scenariusz zajęć nie narusza praw autorskich osób trzecich.

Czytelny podpis.....